

Обґрунтування
до питання про прийняття постанови НКРЕКП
«Про особливості розрахунку плати за добовий небаланс замовника послуг
транспортування в умовах воєнного стану»

Кодекс газотранспортної системи, затверджений постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493 (далі – Кодекс ГТС), є регламентом функціонування газотранспортної системи України та визначає правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газотранспортної системи України.

Главою 6 розділу XIV Кодексу ГТС визначені вимоги до розрахунку плати за добовий небаланс замовників послуг транспортування, у тому числі замовників послуг транспортування, на яких рішенням Кабінету Міністрів України відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» покладені спеціальні обов'язки (далі – замовники послуг транспортування ПСО) щодо обсягів небалансу, який виник у межах виконання таких спеціальних обов'язків.

Слід зазначити, що норми Кодексу ГТС щодо розрахунку плати за небаланс для замовників послуг транспортування ПСО застосовувались у період дії Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою КМУ від 19 жовтня 2018 р. № 867 (далі – Скасоване Положення ПСО), яким визначались ряд обов'язків для газовидобувних підприємств та постачальників природного газу, які здійснювали постачання природного газу для потреб побутових споживачів та виробників теплової енергії

Відповідно до пункту 8 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС в залежності від обов'язків, покладених Скасованим положенням ПСО, Оператором ГТС розраховувалась плата за небаланс для замовників послуг транспортування ПСО.

Разом з тим, у зв'язку із наслідками військової агресії проти України на ринку природного газу та відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 Про введення воєнного стану в Україні» постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 р. № 222 (зі змінами) було затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (далі – Нове Положення ПСО).

Новим Положенням ПСО визначено спеціальні обов'язки оператора газотранспортної системи, постачальника «останньої надії», газовидобувних компаній та окремих постачальників природного газу, які за змістом відрізняються від обов'язків, покладених Скасованим Положенням ПСО.

Постанова КМУ від 06 березня 2022 р. № 222, якою затверджується Нове Положення ПСО набирає чинності з 1 березня 2022 р. та діє протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану.

Враховуючи вищезазначене, виникає неоднозначність у застосуванні положень Кодексу ГТС щодо розрахунку плати за небаланс для замовників послуг транспортування ПСО у період дії воєнного стану та Нового Положення ПСО.

Разом з тим, відповідно до пункту 4 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС плата за добовий небаланс має відображати витрати та враховувати, у тому числі вартість вчинення балансуєчих дій оператором газотранспортної системи.

Новим Положенням ПСО покладено обов'язок на постачальника «останньої надії» щодо купівлі природного газу в оператора газотранспортної системи та продажу природного газу оператору газотранспортної системи для цілей фізичного балансування газотранспортної системи на умовах, передбачених пунктом 7 цього Положення.

Згідно інформації Оператора ГТС станом на 30.03.2022 ціна продажу природного газу постачальником «останньої надії» Оператору ГТС відповідно до умов Нового Положення ПСО становить 54 525,338 грн з урахуванням податку на додану вартість за 1 000 куб.м газу.

Положеннями пункту 8 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС визначено, що для цілей розрахунку плати за добовий небаланс замовника послуг транспортування ПСО, який здійснює продаж природного газу власного видобутку, використовується ціна такого продажу природного газу відповідно до рішення Кабінету Міністрів України.

Згідно з пунктом 11 Нового Положення про ПСО АТ «Укргазвидобування» зобов'язане щомісяця здійснювати продаж НАК «Нафтогаз України» природного газу власного видобутку за ціною 7 240 грн. з урахуванням податку на додану вартість за 1 000 куб.м газу.

Таким чином, у випадку застосування Оператором ГТС ціни врегулювання негативного небалансу АТ «Укргазвидобування» відповідно до пункту 8 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС вимоги пункту 4 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС в частині відображення вартості вчинення балансуєчих дій при розрахунку плати за небаланс не можуть бути дотримані.

Враховуючи вищевикладене з метою уникнення невизначеності у застосуванні положень діючого законодавства на період дії воєнного стану при визначенні плати за небаланс Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про особливості розрахунку плати за добовий небаланс замовника послуг транспортування в умовах воєнного стану».

Директор Департаменту

Т. Рябуха

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА
КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про особливості розрахунку плати за добовий небаланс замовника послуг транспортування в умовах воєнного стану

Відповідно до статті 4 та частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженого Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, Положенням про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 222 та наказом Міністерства енергетики України від 07 березня 2022 року № 110 «Про вжиття тимчасових запобіжних заходів», Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Товариству з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи України» для цілей розрахунку плати за добовий небаланс замовника послуг транспортування не застосовувати положення абзаців четвертого – сьомого пункту 8 глави 6 розділу XIV Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 року № 2493.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття та діє протягом шести місяців після припинення або скасування воєнного стану.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський